

ste burgemeester. Hij woonde echter in Maassluis. De bevolking van het eiland moest maar bij hem aan huis komen voor de aangiften van geboorte en overlijden. Men stelde de reis naar Maassluis dikwijls uit tot men meer boodschappen had te doen. Of men wachtte tot de oogst binnen was en men tijd had. De juiste datum was dan heel dikwijls vergeten, maar daar bekreunde men zich in die tijd niet om.

De Rozenburgers waren oppassende mensen. Een veldwachter zou overbodig zijn geweest, als... er niet zoveel prachtige, vette hazen liepen. Een rijke heer had het eiland gepacht als jachtgebied en hield jaarlijks grote drijfjachten.

De boerenzoons vonden echter, dat zij net zoveel recht hadden op de langoren, dan die mijnheer. Je hoorde dan ook dikwijls de schoten van stropers knallen. Daar moest een eind aan komen. De veldwachter deed zijn intrede en er moesten spoedig boetes worden betaald. Het stropen verminderde snel. Alleen Jaap, met zijn ene arm, kon het niet laten. Boetes had hij al zoveel betaald. Hij werd weer door de veldwachter gepakt en moest betalen. Daar had Jaap nu eens geen zin in. De veldwachter kwam bij Jaap om hem te halen. Geen boete betalen, dan de gevangenis in.

Jaap, die net aan het houthakken was, toen de veldwachter kwam, ruimde zijn rommeltje op, sloot de deur en ging per fiets gewillig mee. Rustig reden arrestant en veldwachter naast elkaar. Maar plotseling, bij een kruispunt, sloeg Jaap linksaf en spurte wat hij kon. De veldwachter hem na. Zo racede het tweetal over Rozenburg. Eindelijk, bij het veer, stapte Jaap af en wachtte tot de veldwachter hijgend en puffend arriveerde. „Ik heb bedacht, dat ik toch nog maar liever betaal, dan te gaan brommen, Veldwachter” zei Jaap. „Kijk, hier heb je het geld voor de boete.....

Nu was het „brommen” in Den Briel niet zo heel erg. De cipler had heel vaak geen enkele „Gast”. Hij

vond het gezellig als er voor een poos eens enkele Rozenburgse stropers kwamen. Samen zaten ze dan

genoeglijk in de cel een kopje koffie te drinken en kortten de tijd met een spelletje en een praatje.

Geen wonder, dat de cipler bij het einde van de straf tijd zei: „Het spijt me wel, je tijd is om. Ik hoop je gauw eens terug te zien”.

Die gemoedelijke tijd is voorbij en de mooie verhalen worden straks niet meer op Rozenburg verteld.

Dan klinkt daar het gegrom van machines en het gegil van sirenes.

Het gedaver van het lied van de arbeid der industrie.

Gegevens ontleend aan: Panorama.

OPGAVEN:

1. Nederland beleeft thans een tijd van of De industrie vraagt meer ruimte voor en ...
Langs de Waterweg vinden we de volgende industrieën:
2. Het vogel natuurreservaat vinden we op ... Het eiland Rozenburg is ongeveer ha. groot. Over enkele jaren komt hier een ...
3. Teken op het kaartje van het knipblad de plaatsen aan de Waterweg. Schrijf de namen, genoemd in deze les, er bij.
4. Tussen Rozenburg en IJselmonde ligt
5. Noteer de vreemde woorden m. d. betekenis
5. De Gouden eeuw was van tot ...
Het land is aan de golven
Boven de berichten van geboorte, overlijden enz. van de gemeente staat B....
Als een boerderij van vader op zoon steeds overgaat zeggen we: Ze wonen er van
Het toevoegen van nieuwe stukken land bij het eiland heet:.....
Een gemet is ongeveer ha.

Zeehonden

In de Waddenzee, de Zuidhollandse- en Zeeuwse wateren leven zeehonden. Hoeveel het er zijn? Daar viel voor kort geen antwoord op te geven. De laatste tijd is dat anders geworden.

Dr. Van Bemmelen heeft, in opdracht van onze regering, de zeehonden geteld. Dat was nog niet zo eenvoudig. De beesten staan niet op een rijtje, zodat je maar kunt aftellen.

Het is bekend, dat de zeehonden bij eb op de zandbanken komen rusten. Ze zoeken in een bepaald jaargetijde meestal dezelfde zandbank. Het tellen kan dus niet over een te lange tijd worden verricht. De nauwkeurigste telling geschiedt door het maken van foto's uit vliegtuigen. Op de luchtfoto's ziet men op de zandbanken duidelijk de zeehonden liggen. Een vliegtuig kan in korte tijd een groot gebied afwerken. Door deze opnamen meer dan een maal te doen, kwam men ook tot de ont-

pen viel te tellen. De telling per vliegtuig is nog al duur. Dr. Van Bemmelen heeft dan ook per vliegtuig en per boot geteld. Hij kwam tot een getal van een 2200 dieren. Op een kaartje zijn de tellingen duidelijk te zien. Je begrijpt wel, dat er wel een enkele meer of minder kan zijn.

Er is een tijd geweest, dat voor het doden van zeehonden 'n premie werd betaald. Ze werden beschouwd als zeer schadelijke dieren voor de visvangst. Die premie werd eens afgeschaft, toen weer ingesteld, later geheel ingetrokken. De jachtwet van 1954 heeft de zeehond gerangschikt onder: klein wild. Hierdoor is een eind gekomen aan de zeehondenjacht als „sport”. Door toeristen werden grote aantallen zeehonden geschoten, louter uit liefhebberij. Dat heette dan: „sportjacht”.

Beroepsjagers kunnen nu op bepaalde tijden van 't jaar jagen op zeehonden. Het is deze mensen te doen om de huid van de jonge dieren. Bontwerkers verwerken de huid tot een uitstekend bont. De beroepsjagers weten per jaar van 800—1200 huiden te bemachtigen. De huiden brengen tussen de f 25 en f 30 op. De speklaag van de zeehond bevat traan. De traan van de gedode dieren brengt ook nog wat geld op.

Misschien heb jezelf al gedacht: Er worden per jaar gemiddeld 1000 zeehonden geschoten en zopas las ik, dat er ongeveer 2200 exemplaren in de Nederlandse wateren zijn. Dan duurt het niet lang meer, of in onze wateren komen geen zeehonden meer voor. Ze zullen dan geheel uitgeroeid zijn.

Toch is de afname veel minder snel, dan men zou verwachten. Dit komt doordat de zeehondenjacht in de Duitse Waddenzee sterk is be-

dekking, dat op verschillende zandbanken telkens hetzelfde aantal stip-

OP HET NIPPERTJE

GERED

HET EINDE VAN DE TIRAN.

(slot)

„Maar dat gaat zo niet!”, zegt Robert Napier tot Dejatsj Alameh. „Zeg tegen uw schoonvader, de Negus, dat

lang niet alle gevangenen zijn bevrijd! Er zijn nog verscheidene werklieden uit Europa met hun gezinnen in zijn macht”.

De schoonzoon van de Negus buigt. Hij is een bang man, die de bood-

perkt. Hier zouden dus hoe langer hoe groter aantal moeten komen. Dat is toch niet zo. Onze zeehondenbevolking wordt aangevuld door de zeehonden uit Duitse wateren, die hier meer voedsel vinden. Als straks het z.g.n. delta-plan wordt uitgevoerd hangt het lot van de Zeeuwse zeehonden aan een zijden draad. Toen het IJsselmeer nog Zuiderzee was, kwamen hier ook veel zeehonden voor. Over de Afsluitdijk zijn ze echter weggevlucht. Het water voor de grote dijken is te woelig.

Het is wel interessant de levenswijze van de zeehond na te gaan. De jongen worden geboren op de zand-

proest en schudt met zijn kopje, want het water dringt in de wijd geopende neusgaten. Later weet hij wel, dat hij bij het duiken de neusgaten moet sluiten. De kleine baas leert vlug. Na een paar minuten durft hij al kopje onder te gaan. Wordt hij moe, dan neemt moeder hem een poosje op de rug. Vijf tot zes weken blijft de jonge zeehond bij zijn moeder. Dan is hij oud genoeg om zijn eigen kostje te zoeken. Hij moet het maar stellen buiten de vette moedermelk. De overgang is heel moeilijk. Hij moet leren om de prooi onder water in te slikken. Dat is niet gemakkelijk. Een maand lang voedt hij zich met garnalen. Dan komt de vis aan de beurt. Dat kost ook oefentijd. Want de vis moet, met de kop vooruit, worden ingeslikt. Een zeehond kauwt niet. Het gebit is er ook niet voor ingericht. De achterwaarts gerichte tanden dienen alleen om de prooi te vangen.

Toen de jonge zeehond nog een zuigeling was, mocht hij zelf al zijn weg kiezen. Moeder zeehond volgde steeds haar kleine. Heel moeilijk werd het als er tweelingen waren geboren. Zij zwommen niet beide steeds de zelfde richting. De moeder kon er maar één volgen, met het resultaat dat een van de kleinen verdwaalde. De verdoolde werd niet opgezocht.

Langs het strand vindt men dikwijls van die verdwaalde kleine zeehondjes. Ze huilen om hun grote eenzaamheid en zoeken troost bij de badgasten, door hen maar steeds achterna te zwemmen of te kruipen.

banken. Ze kunnen hier hoogstens enkele uren blijven, omdat met de vloed de zandbanken immers worden overstroomd.

Uit het water lokt de moeder de baby om bij haar te komen. Hij scharrelt moeilijk naar de waterkant. Als de golven in zijn snoetje spatten, proest hij het uit. Eindelijk plonst zijn ronde lijfje in het water. Hij

schap ongaarne doet. Zijn haar, met boter ingevel, glimt. Het glanzende gezicht vertrekt zenuwachtig. Tegen de strenge Engelse aristocraat verdwijnt zijn trots in het niet.

„Ga en zeg dat ik binnen vier en twintig uur de gevangenen moet hebben. En de Negus zelf moet hier in het kamp komen en zijn onderwerping aanbieden. We hebben genoeg van zijn tyrannie”.

Als de man vertrokken is, en er even later een nieuwe boodschap komt van de Negus met een „zoenoffer” voor duizend koeien. En hoewel de Engelse generaal dit van de hand wijst, bezondigt Rassam zich aan zijn zoveelste leugen.

Hij stuurt Samuel, de tolk, terug en zegt, dat de koeien aangenomen zijn.

Doodgelukkig beveelt de keizer direct de werklieden in vrijheid te stellen en Samuel komt een paar uur later, met alle Europeanen, hun vrouwen en kinderen en alles wat hen toebehoort, in het Britse kamp.

Maar wat zijn schoonzoon ook zegt, de Negus wil zich niet onderwerpen en naar het kamp komen. Een laatste

boodschap, geeft hem acht en veertig uur de tijd. En juist zullen de vijandelijkheden hervat worden, als de generaal de troepen terughoudt.

De voornaamste krijgsgevangenen van Theodorus zijn in zijn kamp en leggen de wapenen neer.

„En de Negus?”

„Hij is gevlucht in de nacht, met vijftig van zijn mannen”.

Dan verneemt de generaal, wat er gebeurd is. De Negus heeft bemerkt dat het geschenk van de koeien niet is aangenomen. Hij is nu doodsbenuwd, in handen van de Engelsen te vallen. Zijn boze geweten, doet hem de gehele nacht heen en weer rennen op de rand van de berg Selassye. De armzalige booswicht jammert en klaagt, nu zijn eigen hachje gevaar loopt. Maar weinig medelijden ziet hij om zich heen. De een na de andere deserteert.

In een laatste woedeuitval schiet hij nog twee soldaten neer en vlucht dan door de bergpas van Kafir, maar daar stormen opeens de vijandelijke Galla's op hem aan.

Hij keert zich om en roept tot zijn laatste getrouwen: „Verlaat mij! Ik

Zulke huilebalkjes worden dan naar een dierentuin gebracht, waar men ze probeert op te kweken. Dit gelukt echter maar zelden.

Op het land is de zeehond maar een stakker. In het water is hij in zijn element. Zijn hele lichaam is daarop gebouwd. Het lichaam is glad en gestroomlijnd, zodat het door 't water kan schieten.

De dikke speklaag houdt het lichaam op temperatuur. Koud voelt het dier zich niet in het zeewater.

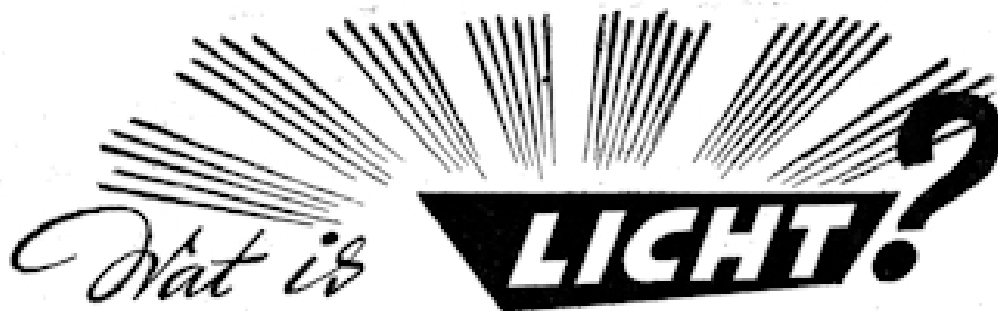
De vissers hebben een groot hekel aan de zeehonden. Een volwassen zeehond verslindt per dag 5 tot 7 kg. vis. Dat is nog al wat. Die concurrentie is niet het ergste. De zeehond vangt veel vis, die de visser toch niet kan bereiken, n.l. in de ondiepe gedeelten, waar ze veel platvis bemachtigen. Wel kapen ze uit de netten van de visser haring en ansjovis. Zeer zachtzinnig gaan ze

ook niet met de netten om. Goen wonder dat de visser geen vriend is van de snelle zwemmer.

Gegevens: A.O—IVIO.

OPGAVEN:

- Om in te vullen:
De zeehonden in de Nederlandse wateren zijn geteld door Het getal bedraagt plm. Als ik de getallen van de kaartjes optel kom ik tot het getal
De Waddeneilanden zijn De Zaidhollandse eilanden zijn De Zeeuwse zijn De wateren, die op het kaartje voorkomen zijn Men maakt jacht op zeehonden om en Per jaar worden er plm. geschoten. De opbrengst van de jacht bedraagt f tot f
In Zeeland zullen in de toekomst door het minder zeehonden zijn. Het voedsel van de zeehond is eerst, dan en daarna De vissers hebben een hekel aan zeehonden omdat ze en
De lichaamstemperatuur van de zeehond is even hoog als die van de mens, n.l.
- Noteer de vreemde woorden met de betekenis.
- Voor: zijn leven is in groot gevaar, kan ik ook zeggen: zijn leven

Wat is LICHT?

Hoe vaak hebben wij in ons kort leventje al de regenboog gezien? Elke keer opnieuw zijn onze gedachten teruggegaan naar de heel oude tijd: naar dat ogenblik, waarop God zelf tot Noach sprak, vlak na de zondvloed. Lees het maar 'es na hoe mooi dit beschreven staat in Gen. 9. Hij gaf de boog als een teken in de wolken.

Maar heb je er ook wel eens bij

stil gestaan, hoe het komt, dat er zeven kleuren zijn? 't Is eigenlijk een gekke vraag. 'k Zal het 'es heel eenvoudig zeggen: het witte zonlicht valt op een regenbui en het komt er zevenkleurig weer uit.

Je kunt ditzelfde zien, als je het licht laat vallen op een glazen prisma. Er achter hang je een wit schermpje en daar komt een prachtige, zevenkleurige band op. Spec-

wil alleen sterven!"

Doch als door een wonder, dat de trouw van een hond overtreft, weigeren ze.

„Dan terug naar de berg", brult de keizer. Het is beter te sterven door de handen van de Engelse Christenen.

Ze bezetten bij het aanbreken van de dag, zonder slag of stoot de beide bergen Fala en Selassye. De hele buit die ze vinden, zijn een paar kanonnen, die onbruikbaar zijn. En de goud- en juwelenschat blijkt enkel namaak-vergulsel en glazen stenen te zijn.

De dappere soldaten beklimmen 't ruwe bergpad, onder de kogels van de kleine bezetting en vuren terug. Ze beklimmen de wallen bij de poort op elkaars schouders staande en zien de tweede poort voor zich. Enkele mannen staan nog in de binnenste ring. Eén ervan is Theodorus.

Maar hij schiet niet meer.

De dodelijke schrik is hem om het hart geslagen. De vijand in vreemde uniform is daar op de wal!

Zijn starre ogen zien in wanhoop rond... Is nergens redding?

In vertwijfeling en angst schreeuwt hij het uit. Dan grijpt hij zijn pistool. Hij wil niet levend in de handen van de Engelsen vallen. Hij richt het pi-

stool op zijn mond en drukt af.

Zijn lijk wordt gevonden en in de rieten kerk van Magdala begraven. Maar ook daar vindt het geen rust. Al het overvloedige oorlogsmateriaal moet verbrand worden en de vlam deelt zich mee aan dat kerkje en alle gebouwen. Van het stoffelijk overschot van de Negus is geen spoor te bekennen.

De weduwe overlijdt een paar dagen later in het Engelse kamp. De zoon wordt naar Engeland meegevoerd.

De expeditie is ten einde.

Als later het verhaal van dokter Blanc verschijnt en Europa verneemt wat er gebeurd is, is er dank in de harten en verwondering over de bijzondere bewaring in deze doodsgewaren. Gods macht heeft de tiran een halt toegeroepen.

En de jonge journalist Stanley, die de veldtocht beschreef voor zijn Amerikaanse krant, wordt door deze reis zo enthousiast voor Afrika, het geheimzinnige land, dat hij later de grote ontdekkingsreiziger zal worden, die Livingstone opspoort en een wereldberoemde naam krijgt...

Maar dat is een ander, boeiend avontuur!

